

Naročnina lista: —
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrt leta . . . 250
 Mesečno . . . 1—
Zunaj Avstrije: —
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 — 10 vinarjev. —

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vr.
 od 6 redne peštvriste: po
 večkratnih oznanilih velja
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v po-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravljanje: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Anglija napovedala Bolgariji vojsko.

Naši zavzeli vse hribe južno od Belgrada. — V Podunavlju prodrli do Ralje in do Sapine ter Makcev. — Bolgari prekoračili spodnji Timok ter napredovali v smeri proti Pirotu. — Rumunija nadaljuje mobilizacijo. — Francosko-angleške čete se v Solunu dalje izkrcavajo.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglša.

Dunaj, 17. oktobra.

Rusko bojišče.

Ob potoku Kormin so bili odbiti močni ruski napadi.

Sicer pa na severo-izhodu nič novega.

Italijansko bojišče.

Po hudi artilerijski predpripravi so napravili Italijani včeraj, dne 16. oktobra zjutraj, več infanterijskih napadov na severo-zahodni del Doberske gorske planote, toda vsi napadi so se izjalovili pred našimi ovirami. Sovražnik je imel velike izgube in se je umaknil v svoje poprejsnje postojanke. Italijanski ponovni napad v popoldanskih urah je ustavil naš artilerijski ogenj. Zvečer in ponoči je poskušala sovražna infanterija še več nadaljnjih sunkov, ki so pa bili, kakor vsi poprejšnji, odbiti. Število napadajočih čet se ceni na tri do štiri infanterijske polke.

Dalje severno ob goriškem in tolminskem območju je po dnevu obstreljevala sovražna artilerija naše postojanke. Dele tolminskega območja je obstreljeval sovražnik z bombami, napolnjenimi z dušičnim plinom.

Na Koroškem in Tirolskem mestoma hud artilerijski ogenj. Sicer pa nobenih posebnih dogodkov.

Srbsko bojišče.

Avstro-ogrski in nemški bataljoni so včeraj, 16. oktobra, v obkoljevalnem napadu iz severa in zahoda zavzeli z naskokom srbske postojanke na gori A-
 vala.

Ob obeh straneh ceste Belgrad—Grocka prodirajoče c. in kr. čete so odvzele sovražniku višini Velky Kamen in Pazuljiste.

Južno-zahodno od Smederova in južno-izhodno od Požarevaca so Nemci vnovič porazili sovražnika. Bolgari so prekoračili južno od trdnjave Zajčar reko Timok ter so zavzeli z naskokom izhodno od Knjaževca se nahajajočo višino Glogovico, kjer je bilo ujetih 200 Srbov, in zaplenjenih osem topov. Povsod napreduje bolgarski napad.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 17. oktobra.

Zahodno bojišče.

Sovražni napadi z ročnimi granatami v okolici Vermellesa in Rochlincourta so bili brezuspešni. Zahodni obronek gore Hartmannweilerkopf so danes ponoči nemške čete izpraznile, kakor je že bilo prej načrtoma določeno. Sovražnik gibanja nemških čet niti ni motil. Nemške čete so sovražne järke dobro razrušile. Pri kraju Saint Souplet, severo-zahodno od Souaina, je poročnik Boelke v zračnem boju spraval sovražno letalo k tlom. To je v kratkem času že peto sovražno letalo, katero je poročnik premagal.

Kaka pričakovanja so naši sovražniki na zahodu stavili v svoja zadnja podvzeta, in kake sile so za to uporabljali, se vidi iz povelja, katero se je dne 13. oktobra našlo pri padlem francoskem štabnem častniku in katero se glasi:

„Veliki glavni stan izhodne armade, generalni štab, pisarna štev. 3, 12975.

Veliki glavni stan dne 21. septembra 1915. — Tajno.

Navodilo za severno in srednjo armadno skupino. Vsem polkom se mora pred napadom ogromna sila napadalnega sunka, ki ga bodo izvršile angleške in francoske armade, približno sledeče pojasniti: Za vojna podvzeta je določenih 35 divizij pod generalom de Castelnau, 18 divizij pod generalom Foch, 13 angleških divizij in 15 kavalerijskih divizij (med temi 5 angleških); poleg tega še stoji pripravljenih: 12 infanterijskih divizij in belgijska armada. Tri četrtine francoskih bojnih sil se tako udeležuje splošne bitke. Te sile se podpirane z 2000 težkimi in 3000 poljskimi topovi, kateri so glede preskrbe s strelivom mnogo boljše opremljeni, kakor ob začetku vojske. Vsi predpogoji za sigurni uspeh so dani, pred vsem pa, ako se pomisli, da se je naših zadnjih napadov v okolici Arrasa udeležilo samo 15 divizij in 300 težkih topov.

Podpisani: J. Joffre.“

Severoizhodno bojišče.

Armadna skupina general-feldmaršala pl. Hindenburga. Izhodno od Mitave so vrgle nemške čete sovražnika iz njegovih postojank. Severno in severoizhodno Gr.-Ekave so bili Rusi vrženi čez reko Miso. V naših rokah so pustili 6 častnikov in čez 1000 mož kot ujetnike. Pred Dvinskim so bili močni ruski napadi odbiti. Rusi so izgubili pri tem 4 častnike, 440 mož kot ujetnike. Istotako so bili ruski napadi južno od Smorgona deloma v bojih na nož povsod odbiti.

Armadna skupina generalnega maršala bavarskega princa Leopolda. Nič novega.

Armadna skupina generala plem. Linsingena. Rusi so bili tudi pri kraju Mulczyes vrženi čez Strypo. Sovražni napadalni poskusi pri Korminu so se izjalovili.

Srbsko bojišče.

Na obeh straneh železnice Belgrad-Palanka so naše čete zavzele Petrovgrob in obvladujočo goro Avala, kakor tudi Veliki Kamen in višine južno od kraja Ripotek (ob Donavi). Višinsko ozemlje južno od Belgrada je torej že v naših rokah.

Armada generala pl. Gallwitza je vrgla sovražnika iz Podunavlja za Raljo (južno-zahodno od Smederovega) in z višin pri Sapini in Makciju.

Armada bolgarskega generala Bojadjeva je izvojevala prehod čez spodnji tok reke Timok in je z naskokom zavzela 1198 m visoko goro Glogovica izhodno od Knjaževca. Pri tem se je uplenilo 8 topov ter ujelo 200 mož.

Tudi v smeri proti Pirotu so bolgarske čete prodrle dalje naprej.

Armadna skupina generala Mackensena je sedaj uplenila 18 srbskih topov.

V Rusiji nas poznajo.

„Reichspost“ poroča z dne 11. oktobra:

V ruskih časnikih se neprestano pritožuje čez zadržanje naših Jugoslovancev v sedanji vojski. Moskovsko „Ruskoje Slovo“ — glasilo ruskega zunanjega ministrstva — je pred kratkim odkrito izjavilo: Avstrijski Jugoslovani so svojemu cesarju in kralju Francu Jožefu tako udani, da na kako zvezo s Srbijo niti ne mislijo.

Zdaj objavlja „Novoje Vremja“ dopis iz Šangaja na Kijajskem, v katerem se Rusinja M. D. Slavjanskaja strašno nad tem razburja, da so Nemci in avstrijski Slovanci, ki prebivajo v Šangaju, slavili zavzetje Varšave. Zraven nemških vsiklov je bilo slišati tudi slovanski „Živio“ in celo noč se je prepevala hrvaška in slovenska ljudska himna: „Lepa naša domovina.“

„Torej vidite“, pripominja znani, k desnici se nagibajoči častnikar M. Menčikov v „Golosu Russi“, „kako Hrvatje celo v Šangaju mislijo o naši tragični usodi . . .“

Pač žalostno, da celo nekateri avstrijski državljani med nami začetkom vojske niso hoteli poznati domoljubnega mišljenja Habsburžanom najzvestejših Slovencev in Hrvatov. . .

Slovenci ne izgubimo v dobi velikanskih dogodkov poguma!

Ponovno slišimo celo od slovenskih rodoljubov skoro obupno razmišljanje o bodočem položaju slovenskega naroda. Navajajo zlasti razni obupneži, da smo Slovenci premali narod, ki bi prišel do veljave in upoštevanja, ko se bode v vseh evropskih državah po končani svetovni vojski vršil velik preobrat med mogočnimi narodi. Zlasti se bojijo premoči od strani Nemčije, ki bi mogoče uplivala na notranje razmere v Avstriji.

Zastopamo vse drugo stališče, katero nam nareka ljubezen do naroda in do njegovega obstoja. — Vsaka stvar, vsak narod mora priti do končne zmage, če je na zdravi podlagi. Ni naroda, smelo trdimo, kakor je slovensko-hrvaški narod, ki ima toliko žilavosti v sebi, da se nam ni treba nikdar bati pogina. Zdravo jedro v ljudstvu, globoka vernost, velika npravnost, rodoljubje, ljubezen do svoje grude, udanost do svoje cesarske hiše, vse to mora jamčiti slovensko-hrvaškemu narodu nadaljni obstoj.

Zdodovina priča, da sta oba slovanska naroda na jugu, hrvaški in slovenski, prestala že hujše case, kakor je svetovna vojska. Vstrajala sta, razvijala sta se ob lastni moči do lepe stopinje omike in izobrazbe, katera je prešinila vse mase slovenskega prebivalstva. Narodi, ki imajo tako zdravo jedro, niso zapisani poginu!

Zato, možje slovenski, žene slovenske, mladina slovenska, proč z malodušnostjo! Vsaki mora storiti svojo dolžnost nasproti državi in dinastiji, dokler ne premagamo sovražnikov na celi črti in ne priborimo zatega miru. Poleg dolžnosti do skupne države, izvršimo do pičice svoje dolžnosti tudi do lastne domovine in do lastnega naroda.

Lep vzgled v vstrajnosti, požrtvovalnosti, so nam naši sinovi, naši možje, ki kot vojaki povsod z navdušenjem zastavljajo svoje življenje za dom in za cesarja. Čini naših junakov na vseh bojiščih nam Jugoslovanom jamčijo boljše dobo; ti bodo nam priborili kot narodu tudi narodne pravice. Prepričani smo, da se nam Slovincem in Hrvatom morajo pode-

liti vse tiste pravice v državi, kakor jih dobijo drugi narodi, že za plačilo neustrašenega, vzglednega, junaškega bojevanja naših slovenskih junakov in za plačilo požrtvovalnosti, trpljenja, globoke udanosti slovenskega prebivalstva, ki podpira doma vse ukrepe cele uprave z občeudovanja vrednim prizadevanjem. Mogočna Nemčija je že sedaj med vojsko pokazala, kako zna ceniti Poljake; dala jim je mnogo jezikovnih pravic, katerih poprej niso nikdar dobili! Tem bolj pa se smemo zanašati Slovenci in Hrvati, da nam bodo v Avstriji dodeljene vse pravice, katere potrebujemo v lastni razvoj in napredek. Država tudi uvideva, da bode Avstrija tem mogočnejša, tem bolj ojačeni bodo na jugu Slovenci in Hrvati, ki so nad vse zanesljivi element skupne države in slavne habsburške dinastije.

Možje slovenski, proč z bojaznostjo in klavernostjo! Zaupanje v pravičnega presvitlega cesarja in zaupanje v notranjo moč našega naroda nas vzdržuj kvišku in bodri na podvojeno delo za blagor in čast skupne države in lepe slovenske domovine!

Bolgarsko-srbsko bojišče.

Kakor je sedaj dognano, so začele srbske čete sovražnosti proti Bolgariji. Dne 12. t. m. na vsežgobjaj so poizkušale srbske čete zasesti vrhova Kovička glava in Rosoviti kamac, ki ležita na bolgarskem ozemlju zahodno od Bjelogradčika. Isti dan so poizkusili Srbi upasti tudi v več krajev ozemlja Trn, Bosilegrad in Kjustendil. Nameravali so zasesti bolgarske strateške točke, ki branijo pot v Srbijo. Ti upadi so dali bolgarski vladi povod za izjavo, da se nahaja od 12. t. m. naprej s Srbijo v vojnem stanju.

Očividno so bile srbske čete ob meji že razvrščene in pripravljene za napade, dočim se je še bolgarska armada razvrščala in pripravljala. Še le z dne 15. oktobra dobimo prva uradna poročila, da je Bolgarija začela vojsko.

O bolgarskih bojih poroča tudi naše in nemško uradno poročilo, kar dokazuje, da postopamo z bolgarsko armado popolnoma sporazumno in dogovorno. To je velike važnosti, ker bodo vsled tega vsa podvzjetja na naši strani enotna, kar je pri četvero-sporazumu priznano največji nedostatek.

Dne 15. oktobra.

Avstrijsko uradno poročilo:

Bolgarska prva armada je pričela napad preko srbske izhodne meje ter je zavzela prelazne višine med Bjelogradčikom in Knjaževcem. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Nemško uradno poročilo:

Bolgarska prva armada je pričela napad na srbsko izhodno mejo; zavzela je prelazne višine med Bjelogradčikom in Knjaževcem.

Vrhovno armadno vodstvo.

Dne 16. oktobra.

Izhodne predutrdbe trdnjave Zaječar zavzete.

Avstrijsko uradno poročilo:

Bolgarske čete so izvojevale na več mestih med Negotinom in Strumnico prehod čez obmejno gorovje. Zavzele so izhodne predutrdbe srbske trdnjave Zaječar. Zaječar leži ob izlivu reke Mali Timok v reko Timok.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Nemško uradno poročilo:

Bolgarske čete so si z boji izsilile na več točkah med Negotinom in Strumnico prehod čez obmejno gorovje.

Vrhovno armadno vodstvo.

Kdo je začel?

Francoska poročevalnica „Agence Havas“ je prva poročala, da so Bolgari vpadli v srbsko ozemlje. Vsled tega se je mislilo, da so Bolgari začeli vojsko.

Sedaj pa je dognano, da so najprej srbske čete dne 12. t. m. prekoračile mejo pri Kjustendilu, Trnu in Bjelogradčiku ter napadle bolgarske čete. Zaradi tega napada je bolgarska vlada izjavila, da se nahaja s Srbijo v vojnem stanju. Po tej razlagi se da razumeti tudi odlomek v manifestu bolgarskega cara, v katerem se kliče narod na obrambo domovine, oskrnjene od zavratega sosedu.

Ugotovitev, kdo je začel, igra veliko ulogo v presojanju medsebojnih pogodb med Grčijo, Rumunijo in Srbijo.

Bolgarska razvrstitev čet.

Bolgarija je na ozemlju med Vidinom in Bjelogradčikom postavila armado 100.000 mož.

Mesto Knjaževac.

Mesto Knjaževac, kjer so se začeli srbsko-bolgarski boji, leži na bolgarsko-srbskem obmejnem ozemlju, ki je zelo gorato. Od meje je oddaljeno kakih 20 km. Mimo mesta vozi železnica Niš—Kladovo (nasproti Turn-Severinu). Izhodno od Knjaževca dviga se povprečno 1300 m visoko bolgarsko-srbsko obmejno gorovje Zaglavska planina, ki se na jugu naslanja na 2000 metrov visoko Staro planino. Med obema pa leži znani 1444 metrov visoki prelaz Sveti Nikola, čez katerega pelje cesta iz Bolgarije v Knjaževac. Ta cesta je tudi zato važna, ker se od nje odcepi cesta v Niš.

Anglija napovedala Bolgariji vojsko.

Iz Londona se poroča:

Bolgarija je javila Angliji, da se nahaja s Srbijo v vojnem stanju ter da je postala zaveznica Avstrije in Nemčije. S posredovanjem švedskega poslanca je Anglija nato javila Bolgariji, da se nahaja Anglija od dne 15. oktobra, od 10. ure zvečer naprej v vojnem stanju z Bolgarijo.

Bl. kada bolgarske obali.

Francozi in Angleži so dne 16. oktobra zaprli bolgarsko obal v Sredozemskem morju.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Naši boji v Srbiji se ugodno razvijajo. Srbi se branijo z vso silo, toda brez uspeha. Vse svoje upanje stavijo na pomoč iz Soluna, kjer se izkrcavanje nadaljuje. Srbski prometni minister se je podal v Solun, da se pogovori z generalnim štabom zaveznikov o prevozu francoskih in angleških čet v Srbijo.

Bolgari so vkorakali v Srbijo ob celi meji, poseben z močnimi četami proti Knjaževcu, Pirotu in ob najjužnejši meji.

Srbsko uradno poročilo.

Srbski generalni štab poroča dne 11. oktobra: Na donavski fronti se vršijo srditi boji ob pozicijah na višini Anatem južno Rama, kjer so naše čete sovražne napade odbile. Na fronti med Mlavo in Moravo smo prešli v ofenzivo ter vrgli sovražnika na breg Donave nazaj. Uplenili smo 4 haybice in 4 strojne puške. Ker pa jih nismo mogli vzeti seboj, smo jih demolirali. Na fronti med Smederevom in Drinom smo preprečili, da bi sovražnik nadaljeval prehod čez reko. Neki sovražni oddelki, ki je prekoračil reko pri Smederevu, je bil deloma uničen, deloma je utonil. Pri Belgradu je poskušal sovražnik po močni artilerijski pripravi zajurjati Veliki Vračar in Dedinje. Bil je z velikimi izgubami odbit. Na savski črti je poskušal sovražnik se polastiti pozicij pri Zatrežu in Krtinski. Njegovo podjetje se je izjalovilo. Takisto smo odbili sovražne napade v Mačvi, proti Drenovcu in ob Bitvi. Na fronti ob Drini je prekoračilo več sovražnih oddelkov reko v odseku Črnabara-Badovinci, kjer so poskušali prodirati, pa se jim ni posrečilo. Mi smo vse svoje pozicije obdržali. Na ostali fronti ničesar posebnega.

Uradno poročilo dne 12. oktobra: Belgrad smo morali opustiti, da ga obvarujemo sovražnega ognja. Naše čete imajo zasedeno naslednjo črto: Lipovac, Čerkovac, Brejane, Lipe, Smederevo (dolenja moravska fronta), Kupeš-Ekmekluk (belgrajska fronta), Obrenovac, Drenovac (savska fronta). Sovražnik razpolaga z ogromno težko artilerijo, zlasti s 30.5 cm topovi, vsled česar so boji jako krvavi. Izgube zlasti na častnikih, so na obeh straneh ogromne. Naše čete se zmagovito upirajo sovražnikovim naskokom. Do sedaj smo ugotovili, da se nahajata pri Belgradu 22. nemški in 8. avstrijski armadni zbor, nadalje pri Ramu ena nemška divizija, pri Požarevcu neka druga nemška divizija, pri Kovinah pa 11. bavarska ter 10. in 26. nemška divizija. Število ostalih sovražnih čet še ni natančno znano. Pri Obrenovcu se nahaja poldruga avstrijska divizija. Pri Drenovcu in Badovincih (ob dolnji Drini) stojite, kakor se poroča, dve avstrijski brigadi. Pri Obrenovcu uporablja sovražnik dušeče pline.

Nevaren položaj srbske moravske armade.

Iz Niša se poroča: Avstrija in Nemčija napredujeta v Moravski dolini z izredno velikimi četami, očividno, da se združijo z Bolgari v Timoški dolini. Na tej točki je položaj za Srbe nevaren. Bati se je, da bo srbska armada, ki se bori pri Požarevcu, razdeljena v dva dela in da bo desno krilo vrženo proti rumunski meji.

V Solunu

Pariškemu listu „Matin“ se poroča: Od dne 13. oktobra se tukaj izkrcavajo angleške čete v velikem številu.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Najnovejša poročila poročajo o ruskih napadih ob reki Kormin, pri Smorgonu, Dvinskem in Mitavi. Vse napade smo odbili.

Rusi mislijo na mir . . .

Iz Sofije poročajo, da se ruski veliki knez Ciril že več dni nahaja nepoznano v Berolinu, kjer poizveduje, na kak način bi se dal z Nemci mir skleniti. Na Ruskem vlada mnenje, da se z njimi sklene za 2 mesca mir.

Četudi vest o velikem knezu ni resnična, vendar je zopet dokaz za to, da se smatra ruski položaj za nevzdržljiv.

Da res Rusi mislijo na mir . . .

Iz Sofije se poroča: Dejstvo, da je general Kuropatkin zopet pri carju v milosti in da mu je poverjeno varstvo Petrograda, je tukaj vzbudilo veliko pozornost. General Kuropatkin se je namreč v svojem delu o rusko-japonski vojski odkrito priznal za prvrženca politike carice Katarine ter je v tem delu javno pisal, da Rusija mora izvrševati osvojiteljsko politiko, a v soglasju z Avstro-Ogrsko. Kuropatkin tudi v tem delu poudarja, da se Rusija mora izogniti spopada z Nemčijo, ker sicer postane slepo orožje v rokah Angležke, dočim sodelovanje z osrednjimi državami Rusiji zagotovi sijajno bodočnost. V Sofiji menijo, da je Kuropatkinova zmaga znamenje, da si Rusija želi miru . . .

Delcasse bil proti miru.

Švicarski list „Berner Tageblatt“ je priobčil članek, v katerem izjava, da bi bila Francija davno že sklenila mir, če bi se temu ne bil protivil Delcasse in če bi ne bila navezana na njegove načrte, ki so nasprotovali naziranju njegovih ministrskih tovarišev. Vojni minister Messimy je hotel skleniti poseben mir z Nemčijo že jeseni leta 1914, ker je vedel, da bo Francija končno poražena, toda tega ni mogel takrat storiti, ker je sklenil Delcasse pogodbe z Anglijo in Rusijo.

Rusko-japonska zveza.

Londonškemu listu „Times“ se poroča iz Petrograda: Rusko zunanje ministrstvo je prejelo od Japonske obvestilo, v katerem izraža japonska vlada željo, da se čimprej sklene zveza med Rusijo in Japonsko. Govori se, da je odpotoval s posebnim nalogom visok uradnik ruskega zunanjega ministrstva v Tokio. Očividno se gre za sporazumljenje glede vprašanja Mandžurije, ki je vojščakom dogodkom na Kitajskem in Japonskem postalo zelo pereče, kajti Kitajska se nahaja tik pred velikim preobratom.

Nemško-francosko bojišče.

Nečuvano srditi boji v Champagni.

Berolinskemu listu „Tageblatt“ piše vojni poročevalec:

Kakor v Champagni, tako se nadaljujejo boji z menjajočo se silo na ozemlju Loos—Souchez. Ni dneva, da bi ne prišlo do kakega večjega napada. Na nemške čete se stavijo velikanske zahteve. Za bojno črto pri Loosu se vršijo boji noč in dan, istotako za neko višino, ki se nahaja med krajema Vimy in Souchez in ki obvladuje dolino Lensa. Po 24urnem artilerijskem ognju dne 10. in dne 11. oktobra, ki se ga sme po pravici prištevati med najsrdečje v celi vojni, so napravili Francozi dne 11. oktobra ob 9. uri predpoldne splošen naskok. Francozi so bili povsod odbiti, njihove izgube so bile strahovite. Nemški vojniki, ki so se nahajali v razstreljenih strelskih jarkih in v dolbinah, katere so napravile granate, so Francoze odbili z ročnimi granatami na tistih maloštevilnih mestih, kjer so se približali nemškim strelskim jarkom.

Tudi na sosednjih postojankah so se vršili ljuči sovražni napadi, katere je pa nemška artilerija večinoma že koj v pričetku odbila. Na nekem mestu so se približali Francozi nemški postojanki le samo do 150 metrov, zopet na nekem drugem mestu so odbile bavarske čete z ročnimi granatami francoski napad, ker so jim granate zasule vse puške. Kljub temu, da so Francozi izstrelili na stotine granat in kljub temu, da so se nahajali v velikanski premoči, niso napredovali niti za eden korak. Francoske izgube so bile strahovite. V noči od 12. na 13. oktobra je bil ar-

tilerijski ogenj le od časa do časa zelo srdit. Zadaž za sovražno črto razsaja velik požar, višina Loretto je bila podobna bljuvačemu ognjeniku.

Naši podmorski čolni.

Naši in zavezniški podmorski čolni so zadnja dva tedna potopili sedem sovražnih parnikov, med njimi tudi italijanski parnik Cirene.

Na Balkanu.

Nov dogodek na Balkanu je, da je Rumunija, ki je že delno mobilizirala, začela mobilizacijo nadaljevati. Pripravljena hoče biti, ako bi Rusija zares poizkusila, da pošlje svoje čete skozi Rumunijo proti Bolgarom.

Grčija se ne uda četverosporazumu in ostane nevtralna. Ker je četverosporazum ustavil vsled tega dovoz žita, je Bolgarija dala žito na razpolago. Ker Grčija ostane nevtralna, je verjetno, da pride Italija s svojimi četami na Balkan.

Rumunija nadaljuje mobilizacijo.

Rumunski uradni list objavlja kraljev odlok, s katerim se letnik 1916 vpoklicuje za dne 29. oktobra. Oni letniki, kojih služba konča s 14. novembrom, se morajo nadalje ostati pod orožjem.

Te priprave se vršijo, ker je Rusija zapretila, da bo šla skozi Rumunijo proti Bolgarom.

Grčija ni primorana Srbiji pomagati.

Vse grško časopisje živahno razpravlja, ali je vsled nastopa Bolgarov podan slučaj, določen v grško-srbski pogodbi, da mora Grčija pomagati Srbiji. Vladnilisti soglašajo v tem, da pogodbeni slučaj ni podan. Iz tega se razvdi naziranje sedanje grške vlade. Venizelosovi listi zagovarjajo nasprotno mnenje, toda ne s posebnim poudarkom.

Grška razlaga grško-srbske pogodbe.

Grški minister je odgovoril srbski vladi na njen poziv, da se Grška glasom grško-srbske pogodbe sedaj udeleži vojske, ko je Srbija tudi z Bolgarijo v vojski, tako-le: Grška vlada sodi, da v sedanjem slučaju ni podan slučaj dolžnosti za zavezniško pomoč, ki je bil mišljen v pogodbi. Grško-srbska pogodba, ki se tiče zgolj položaja na Balkanu, ne obsega slučaja, da bi z dvema velevladstima zvezana Bolgarija skupno z njima napadla Srbijo. Sedanji spor ni nikakoli balkanska vojska, marveč samo del splošne svetovne vojske. Grška, ki ostane zvezana s Srbijo, sodi, da koristi s svojo oboroženo čuječo nevtralnostjo koristim obeh dežel in da more Grška čuvati tiste koristi, ki so skupne Grški in Srbiji.

Grška pridobljena?

Veliko pozornost vzbuja članek bukareštanskega lista „Zina“, ki dobiva svoje informacije iz diplomatskih krogov. Članek opisuje balkanski položaj in izvaja, da se je Bolgariji posrečilo, se sporazumeti z Grčijo. Rumunska naj hvali Boga, da ima kralja, ki je močnejši in modrejši kakor italijanski. Tudi rumunski narod je modrejši kakor italijanski. Bratjanu je rešil obstoj Rumunske.

Grška ali Italija.

Sedaj igra v diplomatskem boju četverosporazuma Albanija zopet veliko ulogo. Dobi jo, kdor bo Srbom pomagal. Za pomoč bi rad imel četverosporazum seveda najprej Grčijo, ako ta noče, bo italijansko vojaštvo poklicano na Balkan.

„Lokalanzeiger“ poroča: Grški poslanik v Petrogradu se je v zunanjem ministrstvu dolgo časa razgovarjal z načelnikom oddelka za politiko na Balkanu, Gulkevičem. Kakor se izve, je Gulkevič nastopil z grožnjami, ako bi Grčija zavezniškim četam delala težkoče. Usoda Srbije ni brezupna, ker se bode italijansko vojaštvo v Valoni izkrcalo, da pomaga Srbiji na ogroženih mestih. Grški poslanik je grožnjo zelo hladno poslušal.

Italijani na Balkanu.

V francoskem senatu je ministrski predsednik Viviani, ki je po Delcasseju prevzel tudi zunanje ministrstvo, izjavil, da zavezniški računijo tudi na italijansko udeležbo na Balkanu.

To bi pomenilo, da so zavezniški obupali nad udeležbo Grkov ter sedaj pustijo Italijane na Balkan.

Naš korespondenčni urad pa prinaša vest iz rimskih političnih krogov, da bo kljub Vivianovi izjavi Italija še nekoliko časa čakala.

Raznoterosti.

Pri č. šolskih sestrach v Mariboru se je včeraj, dne 17. oktobra 1915 vršila dvojna prav genljiva slavnost. Predpoldne je 14 sester sterilno redovniško obljubo, in ena izmed teh je s sedmerimi starejšimi sestrami popoldne obhajala odhodnico za daljno pot v Ameriko: osem sester se je namreč prostovoljno odločilo, da ustreže želji predstojništva ter gre na pomoč sestram, ki že blizu 6 let delujejo v Kansas City in v Jolietu v Severni Ameriki. Ob 4. uri popoldne so Nj. H. Ekselencia prevz. gospod knezoškof sami došli v samostan, so bili pri vходу od duhovščine, sester in gojenk spoštljivo pozdravljeni ter so na to v samostanski cerkvi opravili posebno službo bežjo za odhajajoče sestre. Najprej so poklicali Svetega Duha na pomoč, od molili pred izpostavljenim Najsvetejšim litanije Matere božje, zapeli zahvalno pesem ter podelili zakramentalni blagoslov. Za tem so blagoslovili spominke za odpotujoče sestre, zmolili s prčujočimi duhovni itinerarium ali cerkveno molitev za srečno pot vanje, k sklepu pa so v prisrčnem nagovoru sestram dali na pot v duhovnem smislu pet dragocenih cehinov, namreč vero, upanje, ljubezen do Boga in do bližnjega, molitev in pa zvesto izpolnjevanje stanovskih dolžnosti. Nadpastirski blagoslov je zaključil izpodbežno cerkveno slovesnost, ki je očitno do solz genila vse navzoče. Preden so premil. knez zapustili samostan, so poslavljajočim se sestram podarili pravi stokronski zlat (zlat dost več vreden ko sto kron) in druge spominke. Pogumne sestre, ki se ne ustrašijo v zdajnem času še bolj ko drugokrat nevarnega in težavnega pota — spremljaj božji blagoslov v njihovem novem delokrogu!

Škofovska posvetovanja. Nadpastirji avstrijskih škofij se bodo začetkom meseca novembra zbrali na Dunaju k škofovski konferenci. Prvi dan škofovskih posvetovanj je dne 9. nov.

Matura dveh avstrijskih nadvojvodov. Dne 12. t. m. sta napravila na Dunaju maturo z odliko nadvojvoda Rainer in Leopold.

Skladatelj Anton Foerster v Ljubljani in so-proga Petronila obhajata te dni zlato poroko.

Kadet Jakob Sturm ose dan 12. oktobra prof. dr. Lukša u: „Zdravim se pri H... Nelez sem se grizla. A mislim, da bo kmalu dobro.“

Verske vaje na šolah. Državno sodišče je dne 7. julija 1915 vnovič razsodilo, da stariši, ki branijo šolarjem udeleževati se verskih vaj, zaslužijo kazen, in da se s tem ne omejuje svoboda vesti. Razlog je: Krščanski nauk je obligatni predmet in obsega tudi versko vzgojo, h kateri spadajo tudi verske vaje, ki so tedaj bistven del krščanskega pouka.

Katoliški Armenci v Turčiji. „Reichspost“ piše: ... Ententinemu časopisju dopada, da znova govori o preganjanju Armencev v Turčiji. Tako bi se naj pozornost javnosti odvrnila od kršenja nevtrali-tete v Solunu. Kar se tiče Armencev, je turška vlada znova dovolila škotom privilegirano sodno pravico čez njih vernike, pravico pritožbe v Carigradu pri eventualnem zatiranju vernikov in prostouradno obče-vanje s cerkvenimi predstojniki. Zastopniki nepristranskih držav so povabljeni, da obiščejo kraje katoliških Armencev in se prepričajo o sodnem varstvu, ki dajejo vladni organi za njih svobodo in njih imetje.

Slovenski duhovniki na Koroškem. Svojčas so nemški listi poročali, da je bil č. g. župnik Brabenec Ivan od Sv. Tomaža pri Celovcu obsojen pri vojaškem sodišču v C. zaradi hudodelstva motenja javnega miru na šestmesečno ječo. Z ozirom na to nam g. dr. Pegan kot zagovornik č. g. župnika Brabeneca poroča, da je bila vsled pritožbe omenjena razsodba razveljavljena. Sedaj pa je došlo zagovorniku obvestilo vojaškega sodišča, da je vojaški pravdnik kakor obtožitelj umaknil obtožnico, vsled česar je proti č. g. župniku Brabenecu ustavljeno vsako postopanje. — Dosedaj tedaj niti eden slovenski duhovnik ni bil še pravomočno obsojen.

Slovenska pesem v ogrski koncertni dvorani. Prostovoljci neke častniške šole v Velikem Varadinu (Nagyvarad) so priredili dne 25. septembra v eni najlepših mestnih dvoran v prid sirotam padlih koncertni večer. Poleg drugih točk sporeda je nastopil tudi moški oktet (Čehi: Ulrich, Hruška, Pohl, Šistek, Husak, Fonsek, Haupt in Slovenec učitelj Rudolf Pleskovič iz Idrije) ter je pod vodstvom ljubljanskega pevovodje Zorka Preloveca izvajal dr. Anton Schwabovo „Slanico“ in narodno „Fantje se zbirajo, v vojsko marširajo.“ Občinstvu, med katerim je bilo več višjih vojaških dostojanstvenikov in mnogo odličnega ogrskega meščanstva, so bile pesmi jako všeč, ogrski listi („Naplo“, „Uj Nagyvarad“) pa so pisali, da je izvajanje slovenske pesmi napravilo na poslušalce globok utis. Za sedanje čase je ta pohvala res jako pomembna!

Odlikovani slovenski častniki. Red žel. krone III. razreda z vojno dekoracijo je dobil major 64. pp. Ignacij Aleš. Signum laudis so dobili: rezervni poročnik bos.-here. bataljona III-2 Anton Mihevc, črnovojniški poročnik 33. topničarske baterije F. Drob-njak in poročnik 17. baterije 30.5 cm možnarjev Jos. Cigoj. Zlato hrabrostno svetinjo je dobil rezervni poročnik 53. pešpolka Štefan Uršič. Srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda je dobil poročnik Ernst Bratkovič. Zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili nadporočnik-računovodja 7. topničarskega polka Teodor Tavčar, rezervni vojaški oficijal pri 25. divizijski pekarni Karol Sežun in rezervni podživinozdravnik 2. havbične divizije Fr.

Dvornik. Vojaški zaslužni križec III. razreda z vojno dekoracijo sta dobila podpolkovnik 91. pešpolka Jos. Kremžar in rezervni nadporočnik 4. trdnjavskega artilerijskega bataljona Lavoslav Cvetnič. Signum laudis so dobili: stotnik brzojavnega polka Rudolf Pokorn, rezervni nadporočnik 8. artilerijskega polka Danilo Rakuš, rezervni asistentni zdravnik 49. pešpolka dr. Iv. Polajnar in stotnik 10. saperskega bataljona Oton Pleban. Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil sanitetni praporščak 102. pešpolka Martin Ogorevec. Duhovski zaslužni križec II. razreda na belo-rudečem traku je dobil rezervni vojaški kurat 26. domobranskega pešpolka J. Pintar. Signum laudis sta dobila nadporočnik pri železniško-varstveni stotniji dr. Matevž Jenčar in črnovojniški nadporočnik pri poljski bolnici 1-13 dr. E. Gorišek.

Komisije za pripravo nagodbe in trgovinskih pogodb. Korespondenčni urad poroča: Listi poročajo: Ministrski predsednik grof Stürgkh je napovedal ustahovitev komisije za pripravo nagodbe in komisije za pripravo trgovinskih pogodb. Prvi komisiji bo načeloval sekijski načelnik v finančnem ministrstvu dr. vitez pl. Wimmer, drugi komisiji pa sekijski načelnik v trgovinskem ministrstvu Rihard Riedl. Komisijam pripadajo nadaljni funkcionarji, katerim so poverjeni posli nagodbe in trgovinskih pogodb.

Proti vohunom. Kranjski listi S. L. S. priobčujajo članke, očitno v sporazumu z vojaško oblastjo, v katerih pozivajo, naj ljudstvo pomaga v boju proti laškim vohunom. V člankih se govori: „Kričarji so jo potegnili začetkom vojske čez mejo; zviti, ti bi izdajalec so pa ostali. In nazadnje denar! Ljudi brez značaja, brez vesti, ki jim je za denar vse na-prodaj, dobiš povsod. Z denarjem se pa pri takih re-čeh ne varčuje. Zato je ne samo mogoče, nego tudi verjetno, da so Lahi ob svoji pripravi za vojsko najeli tudi takih barabskih ljudi in jih plačali za uma-zano vohunsko in izdajalsko delo. Kdo bo verjel, da so n. pr. na Krasu priprosti otroci sami od sebe prišli na to, da so jeli odvijati vijake od šin na avtomobilski progi, ali da sta nesrečna ubita žandarja pri Radečah slučajno našla svojo smrt? Kdo more tajiti vohunstvo, če so Lahi večkrat, ko so naši postavili v kak skrit kraj svoje kanone, že za kratek čas začeli streljati nanje? Ne slepimo se: Lahi so razpredli vohunstvo, kar so ga le mogli in mnogo naše krvi je že izteklo za to, ker so brezvestni vohuni mogli izvrševati svoje črno izdajalsko delo.“ — Vsak slovenski rodoljub naj pomaga v boju proti italijanskim vohunom!

Ugodnosti invalidnim častnikom. Invalidni častniki, vojaški uradniki in častniški aspiranti, ki so izdelali pred vstopom v aktivno vojaško službo kako vojaško akademijo ali kadetno šolo ali zadnji razred kake javne srednje šole, dobe izjemne pravice zrelostnih izpričeval na realkah in smejo obiskavati tiste visoke šole, kakor realci. Invalidni častniki se lahko prijavijo tudi k zrelostnim izkušnjam srednjih šol in se smejo, še preden si izposlušajo zrelostno izpričevalo, vpisati na visoke šole kot izredni slušatelji; a vstejejo se jim samo štirje taki semestri. Ti predpisi se raztezajo tudi na invalidne častnike, vojaške uradnike in častniške aspirante v neaktivnem stanju, če se vsled svoje invalidnosti ne morejo več posvetiti svojemu prejšnjemu poslu in če dokažejo potrebno predizobrazbo.

Železnica v Dalmacijo preko Bosne. Pod tem naslovom piše „Hrvatski Dnevnik“: Neki prijatelj, ki je te dni potoval iz Sarajeva v Dalmacijo po železnici, nam je pripovedoval, da je vožnja izvrstna, ugodna in vzorna. Vozil se je po naslednji progi: Sarajevo, Brod, Sunja, Dobrin, Prijedor, Knin in Split. Sedaj ni treba potovati preko Metkoviča ali Dubrovnika, odkoder je vožnja po morju negotova in parobrodi radi slabega vremena ne vozijo redno.

Blatno jezero na Ogrskem. V vinogradih ob Blatnem jezeru, kjer so nekaj prestolovali slovenski knezi, je letošnja trgatav končana. Navadno vino se plačuje po 70 do 80 K, boljše vino po 90 do 110 K 100 litrov.

21 vojnih napovedi. Odkar se je bil lani svet zmešal, je izšlo doslej med državami 21 vojnih napovedi, oziroma se je pričela vojna brez vojne napovedi, in sicer: dne 28. julija 1914 je napovedala vojno Avstrija Srbiji, dne 1. avgusta Nemčija Rusiji in Rusija je vpadla v Prusijo, dne 4. avgusta je Angleška napovedala Nemčiji, dne 5. avgusta Avstrija Rusiji, dne 6. avgusta Srbija Nemčiji, dne 11. avgusta Črnagora Avstriji in Nemčiji, dne 11. avgusta Francoska Avstriji, dne 13. avgusta Angleška Avstriji, dne 23. avgusta Japonska Nemčiji, dne 25. avgusta Avstrija Japonski, dne 28. avgusta Avstrija Belgiji, dne 2. novembra Rusija Turčiji, dne 5. novembra Angleška Turčiji, dne 7. novembra Belgija Turčiji, dne 7. novembra Srbija Turčiji, dne 23. maja 1915 Italija Avstriji, dne 13. oktobra so Bolgari napadli Srbe.

Avstrijsko-ogrsko-jadranska obal. Dr. Robert Krebs, profesor na Dunaju, je predaval nedavno v seji družbe „Berliner Gesellschaft für Erdkunde“ o avstrijskih obmejnih deželah. Pojasnjeval je še med drugim tudi etnografsko sliko, ki jo kažejo ljudstva na ozemlju Hrvatske, Istre in dalmatinskem obrežju. Prišel je do uverjenja, da je tu, na izhodni obali Adrije, romanski živeli v veliko skromnejši meri zastopan, nego da se splošno sodi in kakor bi hoteli trditi Italijani. Posebno zadnji čas se je ta element s-

krčil vsled gospodarskih preobrazb. Upadanje italijanstva gre roka v roki z naraščanjem slovanskega življa, ki na deželi zadobiva na prostoru in ki tudi v mestih tvori spodnjo plast prebivalstva. Važno je za centralni vlasti, da razun teh najbližjih sosedov tudi drugi narodi srednje Evrope, posebno Nemci — pridobijo na izhodu na obrežju. Nemški element si je že pridobil trdne pozicije v trgovstvu, industriji in v splošnem prometu. S tem zadobiva — je zaključil profesor dr. Krebs — že po naravi utrjena morská meja tudi za bodočnost potno opravičeneje. (Opomba uredništva: Z ozirom na cenzuro se vzdržujemo lastnih opazk.)

Naredba trgovskega ministrstva s sporazumom poljedelskega, železniškega in ministrstva za notranje zadeve z dne 5. oktobra 1915. Kdor ima v zalogi ali tujih prostorih omlačeno ali neomlačeno ogrščico iz letošnje žetve, jo je dolžan v teku osmih dni naznaniti trgovskemu ministrstvu. Naznanila so izvijete: 1. zaloge, katere je nakupila avstrijska kontrolna banka za trgovino in industrijo; 2. zaloge, katere je oddala avstrijska kontrolna banka za trgovino in industrijo izdelovalcem ribsovega olja pred izdano ministrsko naredbo z dne 25. julija 1915) drž. zak. št. 210 in so jih ti v smislu naredbe § 18 že sami naznanili; 3. zaloge, ki so last države ali vojaške uprave; 4. zaloge, ki jih imajo pridelovalci ogrščice za državne namene v toliko, kolikor jih je čez predpisano množino; 5. potrebna množina za setev. Naznanila so poslati neposredno trgovinskemu ministrstvu in morajo obsegati: 1. ime in stanovanje (stojališče) naznanilčeve; 2. ime (firma) in stanovišče onega, ki ima z zalogo pravico razpolagati; 3. množino v meterskih stotih. Če se ni omlačeno, je napovedati, koliko jo je približno pričakovati, in 4. shrambe, kjer so zaloge spravljene. — Pravilnost naznanila se bo kontrolirala po za to od trgovskega ministrstva določenih organih, ki bodo tudi opravičeni, pregledati tozadevne knjige. — Prestopki te prepovedi se bodo kaznovali, če niso še kaznovani po kazenskem zakonu, pri politični oblasti prve vrste z denarno globo do 5000 K, ali z zaporom do 6 mesecev.

Odpravljena carina na svinje na Ogrskem. Ogrska vlada razglasa, da je odpravljena carina na svinje, težke manj kakor 60 kg. Ker smo z ogrsko v carinski skupnosti, bo gotovo tudi avstrijska vlada enako postopala.

Ne razburjajte se! Občinskim komisijam, ki morajo nadzorovati popisovanje zalog žita in moke, je naročeno, da morajo te dni, predno se odpošlje celi spis o popisovanju okrajnemu glavarstvu, pregledati vse naznanilne pole in se prepričati, če so posamezniki svoje zaloge pravilno naznanili. Komisija mora pri nekaterih hišah pregledati ali se tam res ne nahaja več zalog, kakor je naznanjeno. Ako lastnik ni popolnoma natanko naznanil, ali ni vedel preценiti svojih zalog, bo komisija naznanilno polo popravila. Vsako razburjenje pa je v tem slučaju popolnoma nepotrebno. Najboljše je, da se komisiji pojasni da n. pr. nezlušene koruze nisi mogel natanko preценiti, koliko da je je.

Slana in ajda. Občine, katere so po našem nasvetu naznanile škodo, katero je napravila slana na ajdi, okrajne mu glavarstvu, so že dobile poročilo, da se bo škoda upoštevala pri odpisu davka in pri rekviriranju žita. Ako še kaka občina škodo ni naznanila, naj to takoj stori.

Klanje krav. Mariborsko okrajno glavarstvo je naročilo občinskemu uradu, da se krave, ki so namenjene za mesarje, ne smejo prodati in zaklati brez dovoljenja okrajnega glavarstva. Zupani ne smejo krave, katere so do ločene za mesarje, izdajati potnih listov prej, nego pride dovoljenje od okrajnega glavarstva. Enaka odredba se pričakuje za svinje.

„Krn.“ Zadnji čas smo v najrazličnejših listih čitali glubokoumne razprave o imenu v generalštabnih poročilih tolikokrat omenjene gore Krn. Vsega zlodja so iztaknili ti čudni učenjaki. Keltske, laške, in druge korenine tega imenovanja so iztaknili, samo da je Krn pristno slovensko ime, na to ni prišel nihče. Zdaj se je vendar našel mož, ki je graški „Tagespošti“ stvar razložil. Pa je bil res že čas!

Slaba vinska letina — na Francoskem. Francoska vlada je uradno dognala, da znaša letošnji vinski pridelek na Francoskem le komaj eno petino od lanskega vinskega pridelka.

Najvišja cena za ovce na Koroškem. Koroška živinska vnovčevalnica je zvišala nakupovalno ceno na K 1.46 za 1 kg žive vage.

V brošuri „Was erwartet Österreich von seinem jungen Thronfolger“, potrjeni po vojnem ministrstvu, se nahaja str. 76 sledeča značilna opazka: „Die durch übertriebenen Genuß von Spiritus degenerierten Slovenen.“ Ali to zaslužímo? Sodimo sami! Vsekako je protialkoholno gibanje med Slovenci aktualnega pomena in začeti nam je resno pri mladini. Opozorjamo s tem na članek „Sola v boju proti alkoholu“, ki se dobi tudi kot ponatis pri „Sveti vojski“ v Mariboru.

Ne moremo mirovati! Iz češko-nemških listov posnemljemo, da so imeli te dni nemški radikali na Češkem svoje posvetovanje. Med glavnimi točkami dnevnega reda je bilo: posvetovanje o splošnem političnem položaju in s tem zvezi ostra kritika, ker da se znana naredba železniškega ministrstva ne izvršuje. Mi bi tem srboritežem — ki niti v sedanjih resnih časih ne morejo drugače nego da drezajo in drezajo v lahko razumljive, ker naravne občutljivosti drugih narodov — radi odgovorili, kakor je pač treba. Ali razmere so sedaj take, da že moramo vze-

ti vođe v ulsta. Toliko pa nam bo morda dovoljeno povedati, da imamo informacije, da je ravno glede u-mestnosti omenjene naredbe železniškega ministrstva v zelo visokih krogih — različnih sodb!

Ustavljeni nemški listi. V zadnjem času je bilo v Nemčiji začasno ustavljenih več listov. Te dni je pa bil ustavljen eden največjih nemških listov in sicer berolinski list „Deutsche Tageszeitung.“

Kaki so italijanski aeroplani. Dalmatinsko namestništvo je razposlalo občinam dopis, kjer jim — v pouk prebivalstvu — opisuje italijanske zrakoplove. Toliko na aeroplanih, kolikor na hidroplanih je spodnji del desnega krila zelene barve, a sredina ostaja bela. Na vertikalnem krmilu so italijanske barve. Italijanski zrakoplovi vijejo po dnevu nacionalno zastavo z grbom Savoje in kraljevo krono, po noči pa gore tri svetilke v nacionalnih barvah, belo, rdečo-zeleno; razun tega visi pod gondolo rdeča luč.

Odšli s srbsko armado. Hrvatski uradni list prijavlja tretji sklep zagrebskega sodnega stola o konfiskaciji premičnega in nepremičnega imetja 39 osebe iz Surčina, ki so na sumu in v preiskavi, da so zakrivil zločin proti vojni sili države in veleizdaje, ter so se pridružile srbski armadi in z njo odšle.

Alhambra se podira. Preko Curija je iz Granade dospela vest, da se je dne 21. sept. t. l. zvečer podrl podporni zid, malo kasneje pa cel severni del alhambre. Razvaline so zasule tudi Grand Hotel ob vznožju hriba, ter se je moral še tisto noč izprazniti. Alhambra, to je „rudeča trdnjava“, je najlepši spomenik arabskega maverskega sloga v Evropi.

Obsodba v Sarajevu. Pred okrožnim sodiščem v Sarajevu je bila dne 5. t. m. obravnava proti podpredsedniku srbskega upravnega in šolskega sveta Gligoriju Jeftanović in njegovemu sinu dr. Dušanu Jeftanović zaradi kaljenja javnega miru. Obtožba je temeljila na raznih veleizdajskih in propagandističnih rečeh, ki so bile lani izkopane v Jeftanovićevem hlevu. Gligorije Jeftanović je bil obsojen na eno leto ječe in na izgubo koniturskega križa Franc Jožefovega reda, dr. Dušan Jeftanović je bil obsojen na šest mesecev ječe in na izgubo doktorata.

Podpišite vojno posojilo!

Zopet hiti klic po deželi: Pridite z Vašim denarjem, zaslužkom ali prihrankom, prepustite ga na posodo domovini v njenem boju za obstanek. Že se nagiba palma zmage k nam; globoko v njegovo deželo so pognali na severu težko zadetega nasprotnika in navali italijanskega izdajaleca se krvavo razbijajo ob železnem zidu naših neumornih bojevnikov. In nič ni korenjakom preveč; z močjo in silo so na novo prodrl na Balkanu, da ponesejo na vse strani svoj zmagoviti prapor. Kaka odločna volja, kako junastvo, kako domoljubje, polno trpljenja, navdaja srca teh nepremagljivih boriteljev!

Nikogar ne sme biti, ki bi hotel zaostati sedaj za drugimi. Tudi tukaj v deželi ne, ki nam kaže po bojnem trušcu nemoteno vsakdanjo prizadevno življensko sliko. Tukaj ustvarjate Vi, ki ste izključeni od orožja, z bojno pripravo mirovnega dela, kar od Vas zahteva čas bojne sile. Nobeno kolesce naj ne miruje, to je Vaša želja. Nobeden mlin naj ne potihne, to je Vaša vsakdanja prošnja. Naše orožje naj bo sovražniku grozno in še groznejše, je Vaša volja. In našim ljubim zunaj na bojnem polju, utrujenim in bolanim tu v deželi naj bi bilo vse usojeno, kar jim zmore ustvariti delo ljubavi, je Vaša molitev.

Po konci! Ničesar ne manjka in tudi v bodoče ne bo manjkalo! S požrtvovalno srčnostjo in radostnim domoljubjem ste nudili dosedaj vse, kar je zahtevala domovina. Storitte to vnovič! Še počivajo v deželi zakladi, kakor bi bili prihranjeni za dokončanje zmagovalnega početja. Poglejte v Vaše omare in v predale in spraznite jih srčno, saj je Vaše srce polno požrtvovalne ljubezni.

Bogato nas je obdarila letos zemlja z zlatimi sadovi. Izstradati nas ne more nikdo! V naši lastni moči sloni naša sreča in naša zmaga. Vi poljedelci tam zunaj na Vaših zalih dvorcih in posestvih, Vaše delo je bilo blagoslovljeno in vrednost donosa Vaše zemlje je zelo narasla. Naj pride do Vas domovine tretji klic! Glejte, Vaša polja so na novo obdelana, nobeno konjsko kopito jih ne bo razteptalo, nobeden sovražni izstrelek jih ne bo preril. Skrbno zavarovano in dobro čuvano pričakuje sveže seme svojega časa, ko bo vzkliklo k sadu, zagledalo solnce srečnejšega časa.

Čujte to Vi vsi, katerih se tiče! Končna zmaga bo naša. Podpišite vojno posojilo, da jo venčate in obdržite!

Primorske novice.

Gorica v zastavah. V nedeljo, dne 10. t. m., je tudi Gorica praznovala zavzetje Belgrada. Okinčala se je z zastavami kot malokedaj. Slovenci so poleg cesarskih zastav razobesili tudi svoje stare Avstriji vedno zveste trobojnice.

Stolna cerkev v Gorici zopet odprta. Kakor že znano, je bila pred dvema mesecema močno poškodovana stolna cerkev v Gorici. Italijanske granate so bile napravile precej škode. Radi nevarnosti morali so začasno zapreti cerkev, kakor je še vedno zaprta cerkev na Travniku. Ker pa tistega dela mesta dolgo že ni obiskala nobena laška granata, se je stolna cerkev zopet odprla. Najsvetejše, ki je bilo navadno

na stranskem altarju na evangelijski strani, so sedaj prenesli na glavni altar. Služba božja se vrši vsaki dan. Vsako nedeljo je pridiga s peto sv. mašo, pri kateri poje ženska Marijina družba. Med časom, ko je bila stolna cerkev zaprta, se je vršila služba božja v cerkvi sv. Antona.

Neprijeten — glas. Z imenom „La Voce“ (glas) je začel izhajati v Trstu minolega torka nov laški dnevnik. Sodeč po vsebini prve številke hoče ubirati drugačne politične poti, nego jih je hodil — pogoreli „Piccolo“ neprijetnega spomina, ali v enem mu hoče, kakor se zdi, ostati veren naslednik: v politiki nasproti slovenskim sodeželanom, oziroma v potačevanju slovenskega življa in resničnega narodnega značaja dežele. Med domačimi vestmi poročajo o „naših italijanskih ranjenicah na Dunaju“ ter naštevajo med drugimi italijanskimi ranjenci sledeča imena: Martin Babič iz Pazina, Vladimir Perot iz Trsta, Zejin Fr. iz Ajdovščine, Matej Prodan iz Buzeta. Za ta novi „Glas“ so torej Buzet, Pazin, Ajdovščina „naši italijanski kraji.“ In to navzlic dejstvu, da šteje na primer buzeška občina blizu 20.000 duš in med temi — da ali ne — kakih 300 Italijanov. Malo drugačno je razmerje v pazinski občini; da niti ne govorimo o Ajdovščini, ki je notorično izključno slovenski trg. Novi „Glas“ zveni torej res nekam neprijetno na slovenska ušesa.

Dopisi.

Maribor. Mestna občina bo nakupila večje množine riža. Cena bo znašala okrog 2 K 1 kg.

Maribor. Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem se je dne 14. t. m. zagovarjala še le 14 letna Alojzija Mak zaradi hudodelstva tatvine, ker je pokradla svoji delodajalki Alojziji Hlustik v Mariboru in Mariji Leber v Jedloneku obleke, perila in čevljev v vrednosti 80 kron. Obsojena je bila na dva meseca ječe.

Maribor. Dne 15. t. m. je umrl tukajšnji trgovec in hišni posestnik Alojzij Quandest v 71 letu svoje starosti.

Maribor. Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem je bila kaznovana zaradi navijanja cen trgovka s sadjem Marija Kač iz Maribora na eden teden zavora, ker je prodajale hrushke, katere je nakupila komad po 5 v, za 10 v komad.

Maribor. Zadnjo soboto, dne 16. t. m., je pripeljal samo en kmet špeh na trg. Ljudje so se zanj prepirali in kregali.

Hoče pri Mariboru. Dne 13. oktobra t. l., pop. ob 6. uri, je nameraval vojaški voznik Janoš Kermetzi prekoračiti z dvovprežnim vojaškim vozom železniško progo pri Hočah. V tem hipu pridrvi lokomotiva, zgrabi voz in ga vleče s konjema vred kakih 50 korakov seboj. Eden konj je bil precej opraskan, voz popolnoma razbit, voznika vojaka je pa ubilo. Zadevo preiskujejo oblasti.

Gornja Radgona. Pred tukajšnjim sodiščem se je moral zagovarjati zaradi navijanja cen oskrbnik in kantiner Janez Burke. Mleko, ki ga je kupoval liter po 20 v, je prodajal liter po 50 do 80 v. Sodišče mu je prisodilo 20 K denarne globe, oziroma dva dni zavora.

Ljutomer. V zaslužni pokoj je stopil tukajšnji realni učitelj g. Ivan Kryl. Z njegovim vpokojenjem je naša realka začasno opuščena, kar je za nas velika izguba. G. Kryl je podučeval na tej šoli nad 40 let ter je vzgojil mnogo odličnih mož, ki so zdaj širom domovine v imenitnih službah. Imenovani je tudi med narodnimi prvoboritelji na Murskem polju izza časa narodnega preporoda. Slovenski narod bode g. Krylu hvaležen za vse, kar je storil na narodnem braniku. Bog daj zaslužnemu narodnemu veteranu še mnogo let doživeti!

Kamenščak pri Ljutomeru. Naša občina je tudi toli srečna, da ima bojevnika odlikovanca. Ta hraber junak je vrl član ljutomerskega Orla, poddesetnik Janko Slavinec, ki je prejel za hrabrost srebrno kolajno. Slava junaku!

Ptuj. Dne 12. oktobra je zapazila šivilja Elizabeta Rižner ležati na tamošnji občinski cesti žensko mrtvo truplo. Dognalo se je, da je bila mrtva ženska neka Neža Koren, doma iz Laporja. Obiskat je šla svojega na smrt bolanega očeta, toda na potu jo je prehitela smrt. Pri njej so našli 22 K v gotovini.

Ptuj. Jurij Lazar, vrvarski pomočnik v Ptuj, je dobil častno kolajno za 40letno zvesto službovanje v svoji obrti.

Sternthal pri Ptuj. V tukajšnji vojaški bolnišnici se nahaja čez 3000 ranjenih vojakov, katerim prinaša dobrosrčno prebivalstvo iz okolice darila in razna okrepčila.

Rogaška Slatina. V našem kopališču se nahaja sedaj razven velikega števila bolanega vojaštva še tudi čez sto častnikov, ki so prišli z bojišč, da tukaj okrevajo in ozdravijo.

Sv. Jurij ob južni žel. Dne 12. t. m. je tukaj umrl hišni posestnik Avguštin Wernld iz Dunaja v 72 letu svoje starosti. Truplo so prepeljali na Dunaj.

Celje. Učitelj na tukajšnji mestni deški šoli, Artur Jansky, se je poročil z Marijo Dimberger, posestnikovo hčerjo iz Ostrožnega pri Celju.

Celje. V zadnjih dneh so bili pokopani na tukajšnjem mestnem pokopališču sledeči vojaki, ki so umrli vsled ran zadobljenih na bojišču: Andrej Stopar, pešec, 98. pešpolka; Miško Vancica, črnovojniški kočijaš etapnega trena št. 14 in Peter Mrkalj, kočijaš črnovojniškega trena št. 4.